

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه هفتاد و سوم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیات ۱۴ - ۱۳ از سوره مبارکه لقمان

وَ إِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَ هُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ

عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَ وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَ فِصَالُهُ

فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَ لِيَوَالِدَيْكَ إِلَى الْمَصِيرِ ﴿١٤﴾

ترجمه آیات ۱۴ - ۱۳

و آن وقتی که لقمان به پسرش گفت در حالی که او را موعظه می کرد: ای پسر، به خدا مشرک نشو که حتماً شرک ظلم بزرگی است. (۱۳)

و ما انسان را درباره پدر و مادرش توصیه کردیم. مادرش با بی حالی روی بی حالی او را حمل کرد و دوران شیرخوارگی او در دو سال بود. برای من و برای پدر و مادرت شکر کن که به سوی من برگشت است. (۱۴)

برداشت از آیات ۱۴ - ۱۳ (شکر)

سالک الی الله باید در مرحله اول فرزندان و نزدیکانش را موعظه کند و اول چیزی که به آنها تعلیم می دهد این باشد که آنها به خدای تعالی مشرک نشوند و شرک به خدا را ظلم بزرگی بدانند و پدر و مادر را شاکر باشند و همه نعمتهایی را که خدای تعالی به آنها داده شکرگزار باشند.

وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

ترجمه آیه ۱۵

و اگر پدر و مادرت بر تو فشار آورند که تو آنچه را که به آن علم نداری شریک من قرار دهی، اطاعتشان را نکن ولی در دنیا به خوبی با آنها کنار بیا و از راه کسی که به سوی من برگشته است، پیروی کن. سپس برگشت همه شما به سوی من است و من شما را به آنچه کرده اید، خبر می دهم. (۱۵)

برداشت از آیه ۱۵ (اطاعت غیر خدا)

سالک الی الله نباید اطاعت پدر و مادری که او را به سوی بندگی شیطان و هوای نفس دعوت می کنند، بنماید و بکوشد پیرو کسانی باشد که به سوی خدا حرکت کرده اند.

آیات ۱۹ - ۱۶ از سوره مبارکه لقمان

يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنه عَنِ الْمُنْكَرِ وَ اصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزَمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَ لَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ

اللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ

صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

ترجمه آیات ۱۹ - ۱۶

ای پسر من، قطعاً چنین است که اگر به وزن دانه خردلی که در دل صخره‌ای یا در آسمانها یا در زمین باشد، خدا آن را حاضر می‌کند. قطعاً خدا لطف‌کننده دانائی است. (۱۶)

ای پسر من، نماز را بیای دار و امر به معروف کن و نهی از منکر نما و به آنچه به تو می‌رسد، صبر کن. قطعاً آن از تصمیم‌گیری در کارها است. (۱۷)

و صورتت را با تکبر از مردم برنگردان و در روی زمین با غرور راه نرو. قطعاً خدا هیچ متکبر مغروری را دوست نمی‌دارد. (۱۸)

و در راه رفتنت اعتدال را پیشه کن و آرام حرف بزنی. قطعاً نکره‌ترین صداها، صدای خرها است. (۱۹)

برداشت از آیات ۱۹ - ۱۶ (سفارشات حضرت لقمان علیه السلام)

سالک الی الله باید از سفارشاتى که حضرت لقمان به پسرش فرموده پند بگیرد:

اول: بداند که اگر به وزن خردلی کار بد یا خوب انجام دهد، خدای تعالی آن را در محاسباتش ظاهر می‌کند.

دوم: نماز بخواند و امر به معروف و نهی از منکر کند و در مقابل مصائب صبر داشته باشد تا بتواند دارای استقامت باشد.

سوم: در مقابل مردم اظهار تکبر نکند و در روی زمین با غرور راه نرود تا خدا او را دوست داشته باشد.

چهارم: در راه رفتن و روش زندگی اعتدال و میانه روی را پیشه کند.

پنجم: آرام حرف بزند و مانند حیوانات صدای نامفهومش را بلند نکند.

آیات ۲۲ - ۲۱ از سوره مبارکه لقمان

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْ

لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾ وَ مَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى

اللَّهِ وَ هُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَ إِلَىٰ اللَّهِ عَاقِبَةُ

الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾

ترجمه آیات ۲۲ - ۲۱

و زمانی که به آن‌ها گفته می‌شود: از آنچه خدا نازل فرموده، پیروی کنید. می‌گویند: بلکه ما از آنچه پدرانمان را بر آن دیده‌ایم، پیروی می‌کنیم. آیا ولو اینکه شیطان آن‌ها را به عذاب آتش برافروخته دعوت کرده باشد؟ (۲۱)

و کسی که روی خود را به سوی خدا تسلیم کند و او نیکوکار باشد، قطعاً به ریسمان محکمی چنگ زده و عاقبت کارها با خدا است. (۲۲)

برداشت از آیات ۲۲ - ۲۱ (پیروی از اشتباهات گذشتگان)

سالک الی الله نباید به آن چه پدرانش در اشتباه بوده‌اند و به آن عمل می‌کرده‌اند، تحجر داشته باشد و شیطان او را به طرف آتش جهنم بکشاند. بلکه باید روی خود را به سوی خدا کند و نیکوکار باشد که در این صورت تمسک به ریسمان محکم خدا و واسطه الهی با بندگانش کرده و عاقبت تمام کارها در دست خدا است.

«سوره مبارکه سجده»

آیه ۱۶ از سوره مبارکه سجده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

تَتَجَافَىٰ جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَ طَمَعًا وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

يَنْفِقُونَ ﴿١٦﴾

ترجمه آیه ۱۶

از رختخوابها بیرون می روند. پروردگارش را با ترس و طمع می خوانند و از آنچه به آنها روزی داده ایم، انفاق می کنند. (۱۶)

برداشت از آیه ۱۶ (خضوع در مقابل پروردگار)

سالک الی الله باید وقتی که خدا نزد او یادآوری می شود، کمال خضوع را در مقابل پروردگار داشته باشد و او را تسبیح و حمد کند و تکبر نکند.
در نیمه های شب از رختخوابش بیرون بیاید و خدا را به خاطر ترس از جزای گناهانش بخواند و طمع به الطافش داشته باشد و از آن چه خدا به او عنایت کرده انفاق کند.

«سوره مبارکه احزاب»

آیات ۳ - ۱۱ از سوره مبارکه احزاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

ترجمه آیات ۳ - ۱

«به نام خداوند بخشنده مهربان»

ای پیامبر، تقوای خدا را داشته باش و از کفار و منافقین اطاعت نکن که قطعاً خدا دانای حکیمی است. (۱)

و از آنچه به تو از جانب پروردگارت وحی می شود، پیروی کن. قطعاً خدا به آنچه می کنید، آگاه است. (۲)

و بر خدا توکل کن و کافی است که خدا وکیل باشد. (۳)

برداشت از آیات ۳ - ۱ (تقوی)

سالک الی الله باید تقوی را کاملاً رعایت کند و کفار و منافقین را اطاعت نکند، بلکه پیرو وحی الهی باشد و بر خدا توکل کند.

آیات ۱۰ - ۹ از سوره مبارکه احزاب

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاؤُكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا ﴿١٠﴾

ترجمه آیات ۱۰ - ۹

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به یاد بیاورید نعمت خدا را به شما، آن وقتی که لشگرهائی به سوی شما آمدند. پس ما بر آن‌ها باد و لشگرهائی که شما آن‌ها را نمی‌دیدید، فرستادیم و خدا به آنچه می‌کنید، بینا بوده است. (۹)

زمانی که آن‌ها از ارتفاعات شما و از پایین شما به شما هجوم آوردند و آن وقتی که چشمها خیره شد و روحها به حنجره رسید و به خدا گمانهای بدی می‌بردید. (۱۰)

برداشت از آیات ۱۰ - ۹ (نعمتهای الهی)

سالک الی الله باید نعمتهای خدا را همیشه متذکر باشد، بخصوص نعمتهایی که مخفی است و با چشم دیده نمی‌شود و برای انسان بسیار مفید است.

آیات ۱۴ - ۱۲ از سوره مبارکه احزاب

وَ إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ

إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا

وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنَّ

يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ

لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا فِيهَا إِلَّا بَسِيرًا ﴿١٤﴾

ترجمه آیات ۱۴ - ۱۲

و زمانی که منافقین و کسانی که در دلهایشان مرض بود، گفتند: خدا و پیغمبرش چیزی جز گول زدن به ما و عده‌ای نداده‌اند. (۱۲)

و زمانی که جمعی از آن‌ها گفتند: ای اهل مدینه، برای شما توقّفی نیست، پس برگردید و جمعی از آن‌ها از پیامبر اجازه می‌خواستند و می‌گفتند: قطعاً خانه‌های ما حفاظی ندارد. در حالی که حفاظ داشت و آن‌ها مقصودی جز فرار کردن نداشتند. (۱۳)

و اگر بر آن‌ها از اطراف مدینه هجوم می‌شد، سپس از آن‌ها درخواست ارتداد می‌شد، قطعاً به سوی آن می‌رفتند و جز کمی برای آن درنگ نمی‌کردند. (۱۴)

برداشت از آیات ۱۴ - ۱۲ (سخنان خدا و رسولش حق است)

سالک الی الله باید از این آیات این مسائل را یاد بگیرد:

اول: دستورات خدا و پیغمبر ﷺ را فریب تصوّر نکند.

دوم: باید در کارهای اساسی خود از خدا و پیامبر ﷺ اجازه بگیرد.

سوم: با فریب از دستورات پیغمبر فرار نکند.

چهارم: در مقابل هجوم دشمن با استقامت باشد.